

Osnovna šola Frana Metelka Škocjan

v okviru projekta **Metelkovo pero** vabi k sodelovanju na likovnem in literarnem natečaju **VSE ZA LJUBO SLOVENŠČINO**.

Namen natečaja

Naša šola ponosno nosi svoje ime po Franu Serafinu Metelku, slovenskem duhovniku, slovničarju in prevajalcu šolskih in verskih knjig. Rodil se je 14. julija 1789 v mlinu graščine Vrh pri Škocjanu, umrl pa je 27. decembra 1860 v Ljubljani.

Šolal se je pri frančiškanih v Novem mestu, filozofijo in bogoslovje je končal v Ljubljani in bil 1814 posvečen v duhovnika. Od leta 1815 do smrti je bil stolni katehet v Ljubljani; 1817 je bil imenovan za profesorja na novoustanovljeni stolici za slovenski jezik na ljubljanskem liceju, po šolski reformi 1848 pa je bil do leta 1857 profesor slovenščine na gimnaziji.

Metelkovo najpomembnejše delo je slovenska slovnica, izdana v nemščini, Lehrgebäude der slowenischen Sprache im Königreich Illyrien und in den benachbarten Provinzen (1825). Z njo je uvedel nekaj pomembnih znanstvenih novosti, predvsem pa je predstavil svoj novi črkopis, imenovan tudi metelčica, rekli pa so ji tudi žabica ali krevljica. Sestavil ga je po ideji Jerneja Kopitarja, tako da je latinico dopolnil s cirilskimi znaki. Vsem glasovom je dal posebna znamenja, tako da je črkopis znanstveno natančen in popoln. Vendar je bil nepregleden, predvsem pa je od tradicionalnega knjižnega jezika vodil v fonetično pisano dolenjščino. Tako se poskus, da bi prišla v redno rabo, ni obnesel. Leta 1833 je bila metelčica uradno prepovedana.

Metelko je bil tudi popisovalec slovenskih krajevnih imen. Kot uradni prevajalec se je 1822 s posebno prošnjo obrnil do deželne vlade, naj da popisati krajevna imena po Kranjskem. Iz nabranega gradiva, ki mu ga je izročila vlada 1823, si je sestavil abecedni seznam važnejših krajev po Kranjskem.

Zelo obsežno je Metelkovo prevajalsko delo, veliko šolskih in nabožnih besedil pa je tudi priredil.

Metelko je v oporoki svoje veliko denarno imetje namenil v dobrodelne namene, še zlasti za izboljšanje šolstva v Škocjanu in okoliških krajih.

Anton Martin Slomšek pa je o njem zapisal:

»Tihemu potoku podoben, ki lepe senožete in ravna polja rosi, je delal Metelko do svoje sive starosti.

Bil je Metelko ves Slovenec in pa Dolenjec.«

Povzeto po: Janko Kos, Pregled slovenskega slovstva, Mladinska knjiga, 2002, str. 84.

Z natečajem spodbujamo učence, da bi s svojim čopičem in peresom prebudili v sebi svojo ustvarjalnost in razmišljanja podelili s sovrstniki, krepili ter razvijali besedno ustvarjalnost, naklonjenost do materne in slovenskega jezika ter tako dokazovali svojo izrazno moč. Tako bodo sledili Metelkovi misli Vse za ljubo slovenščino, ki jo je udeleževal s svojim delom.

S svojo intelektualno širino in razgledanostjo je bil drugačen, zato je znal kljub nasprotovanju nekaterih sodobnikov pravi čas strpno in pokončno sprejeti kritiko svojega dela.

Tematika

Letošnji natečaj je posvečen materinščini, slovenskemu jeziku, jeziku na splošno, saj mineva 500 let od začetka evropskega protestantizma, katerega pobudnik je bil Nемеc Martin Luther, avtor in pisec znamenitih 95 tez/zahtev iz leta 1517. Luther in protestanti so med drugim poudarjali pomen materne jezika – verniki naj poslušajo in berejo božjo besedo v ljudskem jeziku – materinščini. Pri nas so tej misli sledili in jo udeležili Primož Trubar, začetnik slovenskega knjižnega jezika, Sebastjan Krelj s svojo pravopisno reformo, avtor prve slovnice slovenskega jezika Adam Bohorič in Jurij Dalmatin s prevodom Svetega pisma, ki smo ga dobili kot dvanajsti narod na svetu. Za Slovence je bilo to pomembno jezikovno ter kulturno dejanje, saj smo se z njim uvrstili med kulturno razvite evropske narode.

Neprecenljivo je delo protestantov, saj je bilo temelj, na katerem smo v zgodovini gradili in zgradili samostojno državo. Prizadevati pa se moramo, da bomo tudi v prihodnje v evropski in mednarodni družini narodov »stali inu obstali«.

Želimo, da Metelkove besede Vse za ljubo slovenščino spodbudijo učence k razmišljanju o svojem odnosu do jezika, do slovenščine kot materinščine in nematerinščine, o slovenščini kot tujem jeziku ali jeziku okolja; o spoštovanju in znanju tujih jezikov; kako premagujejo jezikovne ovire pri sporazumevanju z vrstniki iz drugih narečnih in jezikovnih okolij.

Vabimo jih k raziskovanju položaja slovenščine med evropskimi in svetovnimi jeziki; kako danes vplivajo tuji jeziki na slovenščino; kaj storiti v prihodnje, da bo slovenščina »stala inu obstala«.

Učenci naj kritično razmišljajo o rabi govornih in pisanih slovenskih besed v svojem ožjem in širšem okolju ter izrazijo svoje mnenje o tem, ali je slovenščina zaradi vnašanja (ne)potrebni tujejezičnih pisanih in govornih izrazov v slovenski jezik kaj bolj ogrožena, kot je bila v preteklosti. Ozrejo naj se tudi v prihodnost – slovenščina čez 20, 50 ... let med vrstniki, v šoli, doma, v javnem življenju, v medijih ...

V svoja razmišljanja in ugotovitve naj vključijo primere iz lastnih ali tujih doživetij (npr. jezikovne težave ob srečanju z vrstnikom iz drugega narečnega ali jezikovnega okolja; pogovor o pomembnosti ohranjanja materinščine/razmerju med slovenščino in tujimi jeziki; primeri boja za slovenščino v preteklosti; časovni stroj – slovenščina v srednjem veku/slovenščina v času Frana Metelka/slovenščina leta 2117 ...).

Vse za ljubo slovenščino je okvirni naslov razpisa, pri čemer lahko učenci razmišljajo o jeziku še drugače.

Mentorji, povabite jih k sodelovanju in spodbudite njihovo ustvarjalnost, izvirnost.

Udeleženci – sodelujoči

Natečaj je namenjen učencem od 1. do 9. razreda, in sicer bo potekal v 3 skupinah:

1. triada (1. do 3. razred): likovni,
2. triada (4. do 6. razred): literarni,
3. triada (7. do 9. razred): literarni.

Šola lahko sodeluje z največ 5 izdelki iz vsake skupine.

Likovni natečaj za učence 1. triade

Tema: VSE ZA LJUBO SLOVENŠČINO

Format: A4 ali A3

Likovna tehnika je lahko s področja grafike, slikanja ali risanja.

Vsaka šola lahko pošlje do pet likovnih del.

Likovna dela bo pregledala tričlanska strokovna komisija, med izbranimi bodo tri dela nagrajena. Izbrani in nagrajeni izdelki bodo razstavljeni na zaključni prireditvi 22. 11. 2017.

Na literarnem natečaju lahko učenci sodelujejo s proznimi prispevki različnih zvrsti: domišljjski, doživljajski spis, esejsko razmišljanje, pismo ...

Način sodelovanja

Likovne izdelke pošljite na naslov OŠ Frana Metelka Škocjan, Škocjan 51, 8275 Škocjan s pripisom Natečaj Metelkovo pero. Izdelku priložite **spremni list**.

Literarne prispevke pošljite na **elektronski naslov** metelkovo.pero@os-skocjan.si s **spremnim listom**.

Dodatna navodila:

- besedilo naj vsebuje do 4000 znakov s presledki,
- pisava calibri,
- velikost črk 12,
- leva poravnava besedila.

Vsaka šola lahko pošlje do pet literarnih del iz vsake skupine.

Prispevki naj bodo jezikovno in pravopisno ustrezni in še ne objavljeni. Ustvarjalci in njihovi mentorji zagotavljajo, da so sami avtorji prispevka in da soglašajo z objavo svojega prispevka v zborniku.

Tričlanska strokovna komisija bo izmed poslanih prispevkov izbrala po tri najboljše iz vsake skupine. Izbrane prispevke bomo predstavili, avtorje pa nagradili na prireditvi 22. novembra 2017 v večnamenskem prostoru OŠ Frana Metelka Škocjan.

Čas trajanja razpisa

Natečaj poteka od 13. 9. 2017. Rok za oddajo prispevkov je 6. 11. 2017.

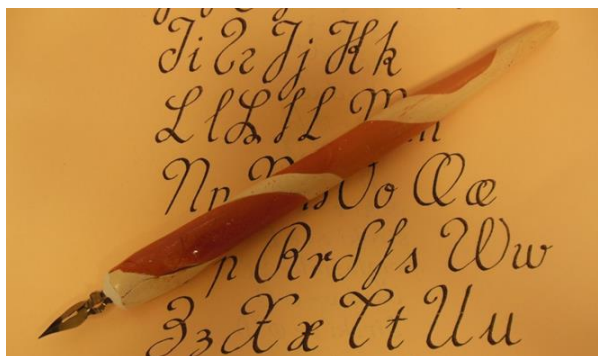
Dodatna navodila na tel. št. 07 38 46 608 ali na e-naslovu metelkovo.pero@os-skocjan.si

Prijazno vabljeni k sodelovanju.

Ravnateljica
Irena Čengija Peterlin

Metelkovo pero 2017/18

VSE ZA LJUBO SLOVENŠČINO

Spremni list k izdelku

- 1literarni natečaj (Ustrezno obkrožite.)

IME IN PRIIMEK AVTORJA/AVTORICE:	
NASLOV DELA:	
LETO ROJSTVA:	SPOL: m ž
RAZRED, ŠOLA:	
NASLOV ŠOLE S POŠTNO ŠTEVILKO:	
E-NASLOV ŠOLE:	
STAROSTNA SKUPINA:	1. triada(likovni natečaj), 2. triada, 3. triada (Ustrezno obkrožite.)
IME IN PRIIMEK MENTORJA/MENTORICE:	
E-NASLOV MENTORJA/MENTORICE:	
TELEFON MENTORJA/MENTORICE, ŠOLE:	

Kraj, datum:

Spremni list priložite k vsakemu prispevku.